

ИСАБЕЛ АЛИЕНДЕ СЪПРУГАТА НА СЪДИЯТА

Превод от испански: Самул Франсес, 1996

chitanka.info

Николас Видал знаел открай време, че ще погуби живота си заради жена. Предрекли го още в часа на раждането му, пък и собственичката на магазина го потвърдила единствения път, когато той й позволил да му гледа на кафе, но никога не си представял, че причината ще бъде Касилда, съпругата на Съдията Идалго. Съзрял я за пръв път в деня, в който тя пристигнала в градчето, за да се омъжи. Не му се сторила привлекателна, защото предпочитал безсрамните мургави самки, а тази девойка, ефирна в пътните си дрехи, с плах поглед и крехки пръсти, неспособни да дарят мъжа с удоволствие, му изглеждала безплътна като шепа пепел. Познавайки добре съдбата си, той се пазел от жените и през целия си живот избягвал всякаква сантиментална връзка, като изсушил сърцето си за любовта и се ограничавал с бързи срещи, колкото да излъже самотата. Касилда му се сторила толкова незначителна и далечна, че не взел предпазни мерки по отношение на нея, и щом настъпил съдбовният миг, забравил предсказанието, което присъствало винаги в решенията му. От тавана на сградата, където се бил укрil с двама от хората си, той наблюдавал госпожицата от столицата, когато слизала от колата в деня на сватбата си. Пристигнала заедно с половин дузина роднини, също толкова бледи и изнежени като нея, те присъствали на церемонията, веели си с ветрила с израз на най-искрено униние и после отпътували, за да не се завърнат никога повече.

Както и останалите жители на градчето, Видал бил уверен, че булката няма да издържи на климата и скоро ще се наложи бабичките да я облекат за собственото ѝ погребение. Дори ако се предположело, че ще издържи на жегата и на праха, който прониквал през кожата и се загнезждал в душата, тя без съмнение щяла да стане жертва на неприветливия нрав и на ергенските девизи на своя съпруг. Съдията Идалго бил два пъти по-възрастен от нея и толкова години спял сам, че не знаел откъде трябва да започне, за да угоди на една жена. В цялата област се страхували както от неговия суров характер, така и от упорството му да се придържа към закона дори за сметка на справедливостта. При изпълнението на задълженията си той отхвърлял аргументите на здравия разум и наказвал еднакво строго кражбата на кокошка и квалифицираното убийство. Обличал се изцяло в черно, за да могат всички да осъзнават висотата на неговия пост, а обувките му, въпреки облаците прах в това градче без илюзии, винаги блестели,

излъскани с пчелен восък. Такъв човек не е създаден за съпруг, казвали клюкарките, но мрачните им пророкувания относно брака не се сбъднали, дори напротив, Касилда преживяла три последователни раждания и изглеждала доволна. Всяка неделя се появявала за обедната литургия в църквата заедно с мъжа си, невъзмутима, обгърната в дългия си испански шарф, недосегаема за това вечно лято, безцветна и мълчалива като сянка. Никой не чул от нея нещо повече от плах поздрав, нито видял някой неин жест, по-дързък от кимване или мимолетна усмивка, изглеждала тъй ефирна, сякаш можела да се изпари при невнимание. Оставяла впечатлението, че не съществува, затова всички се почудили от влиянието ѝ върху Съдията, който видимо се променял.

Макар че Идалго продължил да изглежда привидно същият, мрачен и груб, решенията му в съда отбелязали странен поврат. Обществеността останала смаяна, когато освободил един младеж, откраднал от своя господар, с обяснението, че в продължение на три години шефът му плащал по-малко от полагаемото, така че задигнатите пари били своеобразна компенсация. Отказал да накаже и една жена, изневерила на мъжа си, твърдейки, че съпругът няма моралното право да изисква от нея вярност, след като той самият си има държанка. Злите езици в градчето шушукали, че Съдията Идалго се обръщал като ръкавица, щом прекосял прага на своя дом — свалял тържествените одеяния, играел с децата си, смееел се и вземал Касилда на колене, но подобни слухове никога не намерили потвърждение. Така или иначе, приписали на жена му онези прояви на добра воля и авторитетът ѝ пораснал, макар това ни най-малко да не интересувало Николас Видал, тъй като той живеел извън закона и бил твърдо убеден, че не ще разчита на пощада в мига, в който биха успели да го отведат с белезници пред Съдията. Не обръщал внимание на клюките за доня Касилда и редките случаи, когато я виждал отдалеч, потвърдили първото му впечатление, че тя е само мъгляво творение на фантазията.

Видал бил роден трийсет години по-рано в стаичка без прозорци на единствения публичен дом в градчето, син на Хуана Тъжната и на неизвестен баща. За него нямало място на този свят и майка му го знаела, затова била опитала да го изтръгне от утробата си с помощта на треви, парчета от свещи, промивки с белина и други варварски средства, но детето се заинатило и оцеляло. Години по-късно, като

виждала колко различен от другите е нейният син, Хуана Тъжната разбрала, че драстичните системи за помятане, които не успели да го унищожат, в замяна го били закалили телом и духом, придавайки му твърдостта на стомана. Едва роден, акушерката го вдигнала, за да го огледа на светлината на газената лампа, и веднага забелязала, че на гърдите му има четири зърна вместо две.

— Клетият, ще погуби живота си заради жена — предрекла тя, водена от опита си в тези неща.

Предсказанието терзаело момчето като клеймо на уродливост. Навярно съществуването му не би било така жалко, ако можел да се радва на любов. За да възнагради сина си заради многобройните опити да го умъртви още нероден, майка му му била избрала име, изпълнено с красота, и солидна фамилия, предпочетена наслуки; ала именуването му като принц не било достатъчно, за да предотврати заклинанието на фаталните знаци, и преди Николас Видал да е навършил десет години, лицето му било осеяно с белези от побоища с нож, а скоро след това заживял като беглец. На двайсет години вече оглавявал банда отчаяни мъже. Практиката на насилие развила мускулите му, улицата го направила безмилостен, а самотата, на която се самоосъдил от страх, че ще бъде погубен от любовта, предопределила израза на очите му. Всеки жител на градчето би могъл да се закълне, ако го зърнел, че това е синът на Хуана Тъжната, защото и неговите очи, като нейните, били влажни от неизплаканите сълзи. Щом в областта се случело някакво престъпление, полицаите излизали с кучета да издирват Николас Видал, за да успокоят протестите на гражданите, но след като обиколели няколко пъти хълмовете, се завръщали с празни ръце. Впрочем те и не желаели да го намерят, защото не били в състояние да се преборят с него. Бандата така затвърдила лошата си слава, че селата и чифлиците си плащали един вид данък, за да я държат по-далеч. С тези суми хората му можели да си кротуват, но Николас Видал ги заставял да не слизат от конете, та с вихрушка от грохот и смърт да поддържат вкуса си към битките и да не помръкне безславно името им. Никой не се осмелявал да им се противопостави. На няколко пъти Съдията Идалго поискал от правителството да изпрати войска в помощ на полицаите, ала след някоя и друга безплодна екскурзия войниците се прибирали в казармите, а бандитите подновявали походженията си.

Само веднъж Николас Видал се озовал на косъм от капаните на правосъдието, но го спасила пълната му неспособност да се трогне. Уморен да вижда как се погазват законите, Съдията Идалго решил да пренебрегне скрупулите и да заложи клопка на разбойника. Давал си сметка, че в защита на справедливостта щял да извърши една жестокост, но от двете злини избрал по-малката. Примамката, за която тутакси се сетил, била Хуана Тъжната, защото Видал нямал други роднини, нито се знаело да е имал любовници. Измъкнал жената от бордея, в който миела пода и чистела клозетите, тъй като липсвали клиенти, готови да плащат за услугите ѝ, пъхнал я в клетка, специално скована по нейните размери, и я оставил наред Пласа де Армас^[1], където единствената ѝ утеха било канче вода.

— Щом свърши водата, ще започне да вика. Тогава ще се появи синът ѝ, а аз ще го очаквам с войниците — казал Съдията.

Слухът за това наказание, неизползвано още от времената на забегналите от робството негри, достигнал до Николас Видал малко преди майка му да изпие последната глътка от канчето. Хората му го видели да посреща новината мълчаливо, без дори сянка да премине по непроницаемата му маска на самотник или да се разстрои спокойният ритъм, с който точел бръснача си върху ремък. Били изминали дълги години, откакто не поддържал връзка с Хуана Тъжната, пък и не пазел никакъв приятен спомен от детството си, но въпросът бил не толкова на чувства, колкото на чест. Никой мъж не може да изтърпи подобна обида, помислили си бандитите, докато преглеждали оръжията и седлата си, готови да се устремят към засадата и да се простят с живота си, ако е необходимо. Но водачът им с нищо не показвал, че бърза.

Часовете минавали, а с тях нараствало и напрежението в групата. Гледали се един друг и се обливали в пот, без да се осмелят да коментират, в трескаво очакване, с ръце върху кобурите на револверите, върху гривите на конете и дръжките на ласата. Настъпила нощта, но единственият спящ в лагера бил Николас Видал. На разсъмване мненията се разделили: едни от мъжете смятали, че той е много по-безчовечен, отколкото изобщо си били представяли; други допускали, че шефът им замисля някоя зрелищна акция, за да освободи майка си. Единственото, което никому не минало през ум, било, че може да не му достига смелост, защото неведнъж бил доказвал, че я

притежава в излишък. Към обяд вече не издържали на съмненията и отишли да го попитат какво се кани да прави.

— Нищо — рекъл той.

— Ами майка ти?

— Ще видим кой ще устиска повече, Съдията или аз — отвърнал невъзмутимо Николас Видал.

На третия ден Хуана Тъжната вече не призовавала за милост, нито молела за вода, защото езикът ѝ бил пресъхнал и думите се задушавали в гърлото ѝ, преди да се родят. Лежала свита върху пода на клетката с безизразни очи и изпръхнали устни, виела като звяр в моментите, когато съзнанието ѝ било будно, а през останалото време сънувала ада. Четирима въоръжени пазачи охранявали затворничката, за да не позволят на съгражданите да ѝ дадат да пие. Жалбите ѝ огласяли цялото градче, прониквали през затворените порти, вятърът ги вкарвал през вратите, увисвали в ъглите, били улавяни от кучетата, които ги повтаряли с вой, заразявали новородените и късали нервите на всеки, който ги чуел. Съдията не могъл да предотврати шествието от хора по площада, изказващи съчувствие на старицата, нито да спре стачката на проститутките в знак на солидарност, съвпаднала с изплащането на аванс на миньорите. В събота улиците били превзети от суровите труженици от мините, жадуващи да похарчат парите си, преди да слязат отново под земята, ала градчето не предлагало никакви развлечения, ако не смятаме клетката и онзи ропот на състрадание, който се носел от уста на уста от реката до крайбрежното шосе. Свещеникът оглавил група енориаши, която се явила пред Съдията Идалго, за да му припомни християнското милосърдие и да го помоли да освободи клетката невинна жена от смъртната казън на мъченик, но съдебният служител спуснал резето на кабинета си и отказал да ги изслуша, готов да се обзаложи, че Хуана Тъжната ще издържи още един ден и синът ѝ ще влезе в капана. Тогава старейшините от градчето решили да се обърнат към доня Касилда.

Съпругата на Съдията ги приела в сенчестия хол на къщата си и изслушала доводите им мълчаливо, със сведен поглед, както ѝ било присъщо. Вече три дни мъжът ѝ отсъствал, затворен в службата си и очакващ с безсмислено упорство да се появи Николас Видал. Без да надникне от прозореца, тя знаела всичко, което се случвало на улицата, защото шумът около това проточило се наказание нахлувал и в

просторните стаи на дома ѝ. След като посетителите си тръгнали, доня Касилда облякла децата си с празнични дрехи и излязла заедно с тях, насочвайки се към площада. Носела кошница с храна и стомна студена вода за Хуана Тъжната. Пазачите я видели да се появява иззад ъгъла и отгатнали намерението ѝ, но в изпълнение на категоричната заповед те кръстосали пушки пред нея, а щом се опитала да продължи напред, наблюдавана от очакващото множество, я хванали за ръцете, за да ѝ попречат. Тогава децата започнали да викат.

Съдията Идалго се намирал в кабинета си срещу площада. Бил единственият обитател на квартала, който не си запушил с восък ушите, защото продължавал да следи засадата, като напрягал слух да долови тропота от конете на Николас Видал. Три дни и три нощи бил търпял плача на своята жертва, както и хулите на съгражданите, протестиращи пред сградата на съда, но когато различил гласовете и на своите деца, разбрал, че е надхвърлил границите на собствената си издръжливост. Грохнал, той излязъл от съда, небръснат от сряда, с възпалени от будуването очи и с тежестта на поражението върху гърба си. Прекосил улицата, влязъл в четириъгълника на площада и се приближил до жена си. Погледнали се с тъга. За първи път от седем години тя му се противопоставяла, при това избрала да го стори пред цялото градче. Съдията Идалго взел кошницата и стомната от ръцете на доня Касилда и сам отворил клетката, за да помогне на затворничката.

— Казах ви, че няма да устиска колкото аз — засмял се Николас Видал, щом научил за случилото се.

Но смехът му секнал на другия ден при вестта, че Хуана Тъжната се е обесила на лампата в публичния дом, където била пропиляла живота си — не могла да понесе срама, че единственият ѝ син я е изоставил в клетка наред Пласа де Армас.

— На Съдията му удари часът — казал Видал.

Планът му бил да проникне в градчето през нощта, да спипа изненадващо Съдията, да го убие по зрелищен начин и да го затвори в проклетата клетка, та като се събудят на следния ден, всички да видят подхвърлените му на унижение тленни останки. Ала узнал, че

семејство Идалго било заминало на курорт някъде по крайбрежието, за да се съвземе от разочарованието на поражението.

Съобщението, че ги преследват, за да си отмъстят, застигнало Съдията Идалго наред път, в странноприемницата, където били спрели да си починат. Мястото не предлагало задоволителна защита до идването на полицейския отряд, но разполагали с няколко часа преднина, а и колата им била по-бърза от конете. Пресметнал, че ще успее да се добере до близкото селище и да получи подкрепа. Наредил на жена си да се качи в автомобила заедно с децата, натиснал педала на газта до дъно и се понесъл по шосето. Щял да пристигне достатъчно навреме, за да е въвн от всякаква опасност, но било писано Николас Видал да се срещне този ден с жената, от която бил бягал през целия си живот.

Изнурено от безсънните ноци, враждебността на съгражданите, от изтърпяното унижение и напрегнатото надбягване, за да се спаси семејството, сърцето на Съдията Идалго трепнало и се пръснало без шум. Колата, останала без контрол, излязла от пътя, преобърнала се няколко пъти и накрая спряла встрани. Две-три минути били необходими на доня Касилда, за да осъзнае случилото се. Тя неведнъж си била представяла как може би я чака участта на вдовица, след като мъжът ѝ бил почти старец, но никога не допуснала, че той ще я изостави във властта на своите врагове. Не мислила дълго за това — разсъдила, че трябва да действа незабавно, за да спаси децата си. Огледала мястото, където се намирали, и малко оставало да заплаче от отчаяние, защото в оная гола шир, обгаряна от безмилостното слънце, не се съзирали следи от човешки живот, само диви възвишения и небе, побеляло от светлината. След още един поглед обаче забелязала на недалечен хълм тъмните очертания на пещера и се завтекла натам с двете си деца на ръце, а третото — хванато за полата ѝ.

Три пъти се изкатерила Касилда, докато ги качила едно по едно до върха. Пещерата била естествена, като толкова други по планинските склонове в околността. Огледала внимателно вътрешността, за да се увери, че не е леговище на звяр, настанила децата си в дъното и ги целунала, без да пророни сълза.

— След няколко часа ще дойдат полицаите да ви вземат. Дотогава не излизайте по никакъв повод, дори и да ме чуete да викам, разбрахте ли? — заповядала им тя.

Малките се сгушили изплашени, а майката, след един последен поглед за сбогом, слязла от хълма. Стигнала до колата, склопила очите на мъжа си, отърсила дрехите си, оправила прическата си и седнала да чака. Не знаела колко мъже наброявала бандата на Николас Видал, но се помолила да са много — така щели да се нуждаят от повече време, за да ѝ се наситят — и събрала силите си, като се питала колко ли часа щяла да умира, ако се постаряела да го прави малко по малко. Съжалила, че не е дебела и яка, за да издържи по-дълго в печелене на време за децата си.

Не ѝ се наложило да чака много. Скоро различила прах на хоризонта, чула галопиране и стиснала зъби. Смутена, видяла, че конникът, който спрял на няколко метра от нея с оръжие в ръка, бил сам. Лицето му носело белези от нож и така разпознала Николас Видал, решил да сподери Съдията Идалго без хората си, защото въпросът бил личен и следвало да бъде уреден помежду им. Тогава тя разбрала, че ще трябва да извърши нещо далеч по-трудно, отколкото да умре бавно.

Един поглед бил достатъчен на бандита, за да разбере, че врагът му се е избавил от всякакво наказание и спи в мир в смъртта си, но там била неговата жена, плаваща в отблясъците на светлината. Скочил от коня и пристъпил към нея. Тя не свела поглед, нито помръднала — и той спрял изненадан, защото за пръв път някой му отправял предизвикателство без капчица страх. В продължение на няколко безкрайни секунди се преценявали мълчаливо, като всеки от двамата премервал силите на другия, вземал под внимание собственото си упорство и проумявал, че се намира пред превъзходен противник. Николас Видал прибрал револвера, а Касилда се усмихнала.

Съпругата на Съдията припечелила всеки миг от последвалите часове. Използвала всички средства на прелъстяването, известни още от зората на човешкото познание, както и други, родени от въображението ѝ, вдъхновена от необходимостта, за да достави на онзи мъж възможно най-голяма наслада. Не само работила по тялото му като опитен занаятчия, галейки всяка фибра в търсене на удоволствието, но и поставила в услуга на своята кауза изтънчеността на своя дух. И двамата разбирали, че са заложили живота си — и това придавало на срещата им огромно напрежение. Николас Видал избягвал любовта още от рождение, не познавал интимността,

нежността, тайния смях, празника на сетивата, жизнерадостния плам на любовниците. Всяка изминала минута приближавала идването на полицейския отряд, а с него и взвода за разстрел, но го доближавала и до тази жена вълшебница, затова той ги отдал без остатък в замяна на даровете, които му предлагала тя. Касилда — свенлива и непорочна, живяла в брак със суров старец, без никога да се покаже гола пред него, в течение на незабравимия следобед за миг не забравила, че цели да печели време, ала в един момент се отпуснала, очарована от собствената си чувственост, и сякаш изпитала към този мъж смътна благодарност. Затова, щом дочула далечния тропот на войската, тя го помолила да избяга и да се скрие сред хълмовете. Но Николас Видал предпочел да я притисне в прегръдките си, за да я целуне за последен път и да се изпълни по този начин пророчеството, с което била белязана съдбата му.

[1] В превод от испански — плацдарм, площад на оръжията. Название, което носят централните площи в много градове на Испания и Латинска Америка. — Б.пр. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.